

Җәңтерү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи майн 5-мёшёнченпе тухать

20 (7764) №

Юн кун, 2010 җулхи мартан (пуш) 24-мёшё

Хакё ирёлё

Ыран – Культура ёҗченён кунё

«Юрапа ирттеретёп ёмёре»

Икё ывалё пёлү илнё хыҗҗан паян Тутар Республикнче ёҗлеҗҗё, хёрё вара ял хуҗаләх академийёнче вёренет.

– Эпё савнаҗра та, хуйхәра та яланах юрәсем юрлатәп. Пурнаҗса эпё юрәсар курмастап та. Емёре юрапа ирттеретёп, – тет Лидия Федоровна.

1986 җултанпа Культура җуртне ертсе пыраты пултаруллә культура ёҗченё. Җапла каласан пёрре те йәнәш пулмасть. Хисеп грамотисемпе Тав хуҗәсем те җаплах сирёплетёҗҗё. Турай ял тәрәхёнче интереслө масәллә уявсем тәтәш иртни те.

– Җынпа каласма та, ыйтакана төрөс сөнү пама та, җынсене культурапа интересленерме те пёлмелле пирён – культура сферинче вай хуракансен. Унсәран ёҗслени уссийё те сахалрах пулө, – уҗса параты хайён шухәшине Лидия Федоровна.

Ырәнти ял тәрәхён администрацийёпе вара яланах килёштерсе ёҗсленине калать вәл. Акә нумай пулмасть-ха ял тәрәхён пуҗләхё А.В. Павлов пуләнине Культура җурчө валли сөнө аппаратура та туйнә. Җитес вәхәтра тата сцена җине тухмалли сөнө җи-пуҗ та Турайне җитмелле. Ялта культура вучахё сүнмелле мар, паллах.

Агитбригада ёҗё те кунта самантләха та сүнмест. Концертсемпе час-часх тухса җуренине калать Лидия Федоровна. «Турай хорён» шайё мар пулсан та, тәрәшатпәр, – тет вәл. – Яланах халәхпа пёрле пуласчө, юрә юрлама пәрахас марччө, халәх культурина сүлерех җөклөс тесе тәрәшасчө», – җапла шухәш-кәмәлпа пурәнәт, ёҗлет паян ялти культура ёҗченё.

Н. НИКОЛАЕВА.
Автор сән үкерчөкё.

Эсир сән үкерчөкөре куракан Лидия Федоровна Красноя Турайи Культура җурчөн ертүҗи пулса вай хурать. Культура сферинче вара вәл мён шул вёренсе пётёрнёнчепх темелле.

Мулкачкәссинче җуралса үснө илемлө юрлакан җамрак хөре вунә класс хыҗҗан тўрех районти культура пайне ёҗлеме чөнөҗҗё. Хастар хөр кунта виҗё җул тәрәшаты. Ун хыҗҗан вара пурнаҗри хәш-пёр сәлтавсене шута илмелле пулса тухнәран культуранә «пәрахаты». Шәпа апа Шупаш-

карти агрегат заводне илсе җитерет. Анчах Турә панине кунта та асар-хаҗҗё. Җичө сул хушши Лидия завод хорөнчө В.П. Корыстина ертсе пынипе юрә хыҗҗан юрә шәрантарнә.

Турай каччи хастар хөрөн чөрина савәрнәран, Лидия Шупашкартан таван ене таврәнәт. Җемье савәрса виҗё ача җуратса үстерөҗҗө Красноясем. Шел пулин те, маҗарөпе нумай пурәнма шәпи сырман пулнә: ачасен ашшө җөре кәни халё пёр теҗетке султан та иртнө ёнтө. Апла пулин те амәшө ачисене ура җине тәрәтаты.

ЗАГС пайёнчен

Конкурс

Җемьесем чәмәртанаҗҗё

Кәҗалхи январь-февраль уй-ахёсенче пирён районта пурө 28 сөнө җемье чәмәртаннә.

Пёрлөшөкөсем хушшинче 18-24 җулхисем ытларәх: 18 хөрарәм тата 13 арҗын. 25-34 җулхисем хушшинче – 7 хөрарәмпа 13 арҗын. 35 султан иртнисем пурө 3 хөрарәм, 2 арҗын.

Җемье савәркан 1 арҗын тата 4 хөрарәм «телее» пёрремөш хут кәна шырамасҗҗ-ха. Темёнле пулсан та, пурин пурнаҗсөнче те әнлану-ләхпа килёшү хуҗаланччәр.

Муркаш – культура территория

Мартан 18-мөшөнчө «Чәваш Республикнчи 2010 җулхи культура территория» конкурса пётёмлетрөҗ. Хуласемпе районсем җак ята сөнө илессившөн җанә тавәрсах ёҗленө. Конкурса пурө 3 хулапа 11 районтан 14 ёҗ тәрәтнә. Материалсене Улатәр, Канаш, Җөнө Шупашкар хулисем, Элөк, Куславка, Хөрлө Чутай, Сөнтөрвәрри, Муркаш, Вәрмар, Җөрпү, Шупашкар, Шәмәршә, Етөрне тата Елчөк районөсем хатёрлесе панә.

Эксперт комиссийё пирён район тәрәтнә заявка ытти районсен заявиксенчен ёҗе туллирех җутатса панине паләртнә. Культура мероприятейсем, фестивальсем, массәллә уявсем ирттерессипе аван опыт пухнине каланә тишкерөҗҗөсем. Районти культура сфе-

ринче инновациллө ёҗлеме тәрәшнине ырланә.

Җапла вара Муркаш районө – «Чәваш Республикнчи 2010 җулхи культура территория» ят сөнө илнө.

Шәпах пирён районти Чәваш Республикнчи культурапа паллә ёҗсен Сеть марафонөн никёснө туса хуракан, республика Президентчөн гранчөсене сөнө илөкөн проектсем пурнаҗса керөҗ те. Иәлана көнө тәрәх марафон сентябрь уйахөнчө ёҗе тытәнәт.

Апрель уйахөнчө вара 2010 султа Чәваш Республикнчи Президентчөн гранчөсене сөнө илессившөн культурапа үнер сферинчи республикари инновациллө проектсен конкурсө пуҗланаты.

Хамәр инф.

Клиентсене пөлме

«Россельхозбанк» процент ставкисене чакарать

«Россельхозбанк» чикёллө явапләхлә об-щество халё сөнөрен паракан кредитсем төлөшпө процент ставкисене чыйлай чакарниче җөршывра пурәнакансене чәннипех савәнтарать. Ку йышәнәва Банк правленийён черетлө ларәвөнчө тунә. Җавна та паләртса хәвармалла: кредитшән түлемелли процент ставкисене «Россельхозбанк» кәҗал кәна иккёмөш хут чакарать ёнтө.

2010 җулхи мартан 17-мөшөнчөн тытәнса юридици вайёнчи җынсене нумай вәхәтләха паракан кредитсен процент ставки 16 процентран 14–15 процентна юлчө. Процент мён чухлө пуласси кредит тапхәрө мён чухлө тәсәлнинчен килет. Вәл шутра потребителсен кооперацийёсен организациёсене, ял хуҗаләхөнчи потребителсен тата кредит организациёсене кёске вәхәтләх кредитсене 15 процент ыраңне 13–14 процентна пама тытәнәҗҗө. Унан шайё каллөх заем укҗи-тенкипе уҗа курмалли вәхәт-ран килет.

Уйрәм җынсене юлашки вәхәтра паракан кредитсен ставкисене паләрмаллах чакарнә. Акә уйрәм хушма хуҗаләх тытса пыранкан кредит ставкине 15 процентран 14,5 процент таран чакарнә. «Садовод» ставкәпа кредит илөкөнсен малашне 3 процент (пётёмпе 15 процент), «Ялти җурт-йөр» программәпа килёшүллөн пурәнмалли җурт-йөр кредитчөшөн 1,25 процент (пётёмпе 13,75 процент) сахалрах түлемелле пулаты. «Пенсионный» кредит ставкин виҗине те 2 процент чакарнә, халё вәл 15 процентпа танлашаты. Енчөн те сире вәраха юлмасәр сийёнчөх укҗа кирлө пулсан, процент ставки 18 процентпа танлашаты. Укҗа-тенкөпе мён төллөвпе уҗа курассине сирөплөтсе парас пулсан вара процент ставки 2 процент чакать, 16 процент пулаты.

Процент ставкисене паләрмаллах чакарни җынсене «Россельхозбанк» пуләшәвөпе анләрах уҗа курма, хайсен кулленхи пурнаҗс условиясене ләйәхлатма май парө.

Җыраңтару – 2010

Иккёмөш җур җул валли җыраңтарасҗҗө

Хаклә вулакансем! Районти «Җәңтерү ялавё» хаҗата 2010 җулхи иккёмөш җур җулта илсе тама унчөнхи хакпах җыраңтарасҗҗө. Ултә уйаха җыраңмалли хак – 191 тенкө те 70 пус. Яланах пёрле пулар!

Райхаҗат редакцийё.

КУЛЬТУРА СФЕРИҢ ХИСЕПЛӨ ЁҖЧЕНӨСЕМ, КУЛЬТУРА ЁҖСЕН ВЕТЕРАНӨСЕМ!

Сире хәвәрән профессии уявөпе чун-чөререн саламлатәп. Эсир хамәр халәхән культурина, ыра йәлине сыхласа хәварса малалла аталантарас тесе тимлетөр. Җапла майпа халәха хамәрән историе ытларәх пөлме, юратма пуләшатәр. Районти пурәнакансем пушә вәхәта уҗаллә ирттерчөр тесе, сын пултаруләхне тупса, апа малалла пурнаҗса кертчөр тесе нумай тәрәшатәр. Җынсем әс-хакәл, нравственноҗ төлөшөнчөн аталаннинчө те, җитөнекөн әрәва воспитани парассинчө те сирөн ёҗөр җав тери пыҗак пөлтерөшлө.

Юлашки җулсенчө районти культура учреждениёсем хайсен ёҗне паләрмаллах ләйәхлатрөҗ. Районти 30 төслөхлө библиотекәна паян җынсем төрлө ыйтупа килөҗҗө. Халё районти Культура җурчөсене сөнөтөс ёҗсем малалла пыраҗҗө. Паянхи кунә Мән Сөнтөрти, Кашмаши, Ваҗкассинчи, Чуманкассинчи Культура җурчөсене сөнөтнө. Вөсенчө паянхи кун ыйтакан оборудовани ыраңстарнә. Кәҗал Орининти Культура җурчө те вөсен йышнө керө, халё унта юсав ёҗөсем пыраҗҗө.

Мартан 18-мөшөнчө «2010 җулхи Чәваш Республикнчи культура территория» республикари конкурсә йөркөлесе ирттерекөн эксперт комиссийё хайён ларәвөнчө Муркаш районө «2010 җулхи Чәваш Республикнчи культура территория» ята сөнө илнине паләртрө. Җакә пирён районшән чыс пулнине пёрлөх явапләха тата та үстерет. Республикари төрлө мероприятейсене хамәр тәрәхәра сүллө шайра хатёрленсе ирттересе тесе тәрәшма хистет.

Эсир малашне те хәвәрән тивөҗөре чун-чөре хушнә пек пурнаҗсәсса шанас килет. Пурне те сәмәл мар, анча пархатарлә ёҗре пыҗак җитөнүсем тума ырләх-сывләх, телөй сунатлә. Җемйөрсөнчө яланах килөшүлө юрату, тату пурнаҗ хуҗалантәр. Пултаруләхпа ёҗшөн җынса тәни сирөтө пёрре те ан икөҗлөтөр. Ёҗөрсөм яланах аңса пыччәр.

Ю.А. ИВАНОВ, район пуҗләхө.

Республикара

Ветерансене – җурт-йөр

Чәваш Ен Президентчө Николай Федоров тунти кун Раҗҗөй Федерацийён регионсен аталанавөн министрө Виктор Басаргин Таван җөршывән Аслә вәрҗин ветеранөсене пурәнмалли җурт-йөрпө тивөҗтерөс ыйтусемпе ирттернө видеоконференцие хушшәннә. Унта паләртнә тәрәх, Чәваш Республикнчи асаннә темәпа сивөчлөх пур регионсен шутне кёмөст.

Регионсен аталанавөн министрө сывәх вәхәтра Раҗҗөй Федерацийён субъекчөсене Таван җөршывән Аслә вәрҗин ветеранөсөмпе инваличөсене, Таван җөршывән Аслә вәрҗин илнө инваличөсөмпе ветеранөсен җемийсен членөсене, 2005 җулхи пуш уйахөн 1-мөшө хыҗҗан җурт-йөр кирлө тесе шута илнөскөрсене, җурт-йөрпө тивөҗтерме федерация бюджетөнчөн хушма укҗа уйәрса парасси пирки пөлтернө.

Унта республика пуҗләхө те сүлерех асаннә темәпа ёҗлө канашлу ирттернө. Паләртмалла: федерация «Ветерансем җынчөн» саккунне тата Раҗҗөй Федерацийён Президентчөн 2008 җулхи сү уйахөн 7-мөшөнчө кәларнә 714-мөш указне пурнаҗсәсса, Таван җөршывән Аслә вәрҗин ветеранөсене җурт-йөрпө тивөҗтерме Чәваш Республикнчи бюджетне 408,6 млн тенкө укҗа килнө. Җав шутран 68,2 млн тенкө – 2008 җулхи раштав вөҗсөнчө, 340,3 млн тенкө – 2009 султа.

Пөлтөр Таван җөршывән Аслә вәрҗин 290 ветеранө, 2005 җулхи пуш уйахөн 1-мөшөчөн шута танәскөрсөм, җурт-йөр условиясене ләйәхлатмалли 232,4 млн тенкөлөх социаллә түлөвөсөмпе уҗа курнә.

2010 җулхи пуш уйахөн 22-мөшө төлне Таван җөршывән Аслә вәрҗин ветеранөсен, 2005 җулхи пуш уйахөн 1-мөшө хыҗҗан җурт-йөр кирлө тесе шута илнөскөрсөн, списокөнчө 598 җын пулнә. Граждансен җак категорияён ыйтәвөсене татса парассипе сывәннә ёҗе туллин пурнаҗсәҗҗө.

Саламлатпәр

Оринин ял тәрәхөнчи Чамәш ялөнчө пурәнакан хисөплө аттөне – Алексей Мартынович ЛЬБОВА 70 җул тултарнә ятпа чун-чөререн мён пур ашә туйәмпа саламлатпәр. Аттемөр, эсө пирөншөн чи хакли. Тавах сана пуриншөн те, сывләх, вәрәм кун-сүл сунатпәр.

Саламлаканөсем: ывәлөсөмпе хөрөсөм, мәнүкөсөм, хәтипе тәхләчисем, кинөпе керүшөсөм.

Хакләран та хаклә җыннәмәра, юратнә аннене, хунямана, кукамая – Калмак ялөнчө пурәнакан Мария Даниловна СМІРНОВАНА 70 җулхи юбилей ячөпө чун-чөререн чи ашә сәмаҗсөмпе саламлатпәр. Эсө пурри пирөншөн питө пыҗак телөй. Тавах сана ыра кәмәлушән, чун ашшинө пирө парленөшөн. Эпир сана питө юрататпәр, эс пурришөн савәнәтпәр, хамәра телөйлө туйатпәр. Сана җак паллә кун ячөпө саламласа пурнаҗра мён пур ыррине кәна сунатпәр. Юман пек сирөп сывләх, вәрәм кун-сүл, кәлө вәтләх, телөй сунатпәр. Тулли пурнаҗса савәнса пурәнмалла пултәр. Хуйхә-суйха, инкөк санран аякра тәтәр. Тайма пуҗ сана пуриншөн те.

Салампа Аксяндаровсен җемийи.

Ярославка ял тәрәхөнчи Елшик ялөнчө пурәнакан ашә кәмәллә та юратнә аннене, хунямана, асаннене, кукамая, вәтә кукамая, ялан тарават таваннәмәра – Раиса Гурьевна КУПЦОВАНА 75 җул тултарнә ятпа чун-чөререн саламлатпәр, татах нумай сүл пирө савәнтарса пурәнма ырләх-сывләх, телөй сунатпәр. Ачусөне таса та сывә, җөршыва юрәхлә үстернөшөн сана ашшән тав туса сөре сити пуҗ туйатпәр.

Саламлаканөсем: ывәлөпө кинө, хөрөсөмпе керөвөсөм, мәнүкөсөмпе кёҗсөн мәнүкөсөм, хәти-тәхләчисем, сывәх тавнөсөм.